

LABORATOR#4

I. ECUAȚII NELINIARE: METODE ITERATIVE PENTRU RĂDĂCINI MULTIPLE

ALGORITHM (Metoda Newton-Raphson modificată – ordinul de multiplicitate, m , cunoscut)

Date: f, a, b ;
 $n = 0 : x_n \in [a, b]$;
 $n \geq 1 : x_n = x_{n-1} - m \frac{f(x_{n-1})}{f'(x_{n-1})}$;
 $n = n + 1$;   **repeat step for** $n \geq 1$;

ALGORITHM (Metoda Newton-Raphson modificată – ordinul de multiplicitate, m , necunoscut)

Date: f, a, b ;
 $n = 0 : x_n \in [a, b]$;
 $n \geq 1 : x_n = x_{n-1} - \frac{f(x_{n-1})/f'(x_{n-1})}{[f(x_{n-1})/f'(x_{n-1})]'} ;$
 $n = n + 1$;   **repeat step for** $n \geq 1$;

OBS: Metodele Newton-Raphson modificate au **viteza/ordinul de convergență cel puțin pătratică/pătratic**.

EX#1 Fie ecuația:

$$f(x) := x^3 - 4x^2 + 5x - 2 = (x - 1)^2(x - 2) = 0, \quad x \in [0; 1, 75]. \quad (1)$$

- (a) Reprezentați grafic funcțiile f și f' pe intervalul $[0; 1, 75]$ și salvați imaginile cu numele **GraficFuncție.eps**, respectiv **GraficDerivata.eps**.
- (b) Să se construiască în Python funcția **NewtonRaphsonModificata1** care determină rădăcina cu ordinul de multiplicitate, $m > 1$, cunoscut pentru ecuația neliniară $f(x) = 0$, folosind metoda Newton-Raphson modificată corespunzătoare.

Folosiți ca **date de intrare** ale funcției **NewtonRaphsonModificata1**:

- m – ordinul de multiplicitate a soluției;
- f – funcția ce definește ecuația neliniară;

- df – derivata funcției f ;
- x_0 – aproximarea inițială a soluției ecuației neliniare;
- ITMAX – numărul maxim de iterații;
- TOL – toleranța admisă a soluției numerice;

iar ca **date de ieșire**:

- sol – soluția numerică obținută;
- $iter$ – numărul de iterații necesare.

Criteriul de oprire folosit este cel uzual, i.e. $ErrRel(n_{\text{final}}) < TOL$ sau $|f(n_{\text{final}})| < TOL$ sau $n > ITMAX$, unde $ErrAbs(n)$ și $ErrRel(n)$ sunt erorile absolută și relativă la iterația n în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară.

- (c) Să se construiască în **Python** funcția **NewtonRaphsonModificata2** care determină rădăcina cu ordinul de multiplicitate, $m > 1$, necunoscut pentru ecuația neliniară $f(x) = 0$, folosind metoda Newton-Raphson modificată corespunzătoare.

Folosiți ca **date de intrare** și **date de ieșire** ale funcției **NewtonRaphsonModificata2**, precum și **criteriul de oprire**, cele utilizate pentru **NewtonRaphsonModificata1**, fără ordinul de multiplicitate a soluției, m , dar cu derivata de ordinul doi a lui f , d^2f .

- (d) Afișați, sub forma unui tabel, următorii parametri obținuți cu funcțiile **NewtonRaphsonModificata1**, **NewtonRaphsonModificata2** și **NewtonRaphsonf**, vezi Laboratorul #2, pentru ecuația (1), $x_0 = 0$, ITMAX = 20 și TOL = 10^{-10} :

- numărul iterației, n ;
- soluția numerică corespunzătoare iterației n , x_n ;
- eroarea absolută în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară, $ErrAbs(n) = |x_{n-1} - x_n|$;
- eroarea relativă în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară, $ErrRel(n) = ErrAbs(n) / |x_{n-1}|$;
- eroarea reziduală corespunzătoare iterației n , $|f(x_n)|$;
- toleranța admisă a soluției numerice, TOL.

II. ECUAȚII NELINIARE: TEHNICI DE ACCELERARE A CONVERGENȚEI

ALGORITM (Metoda lui Aitken)

Date: ϕ (construită pornind de la f), a, b ;

$x_0 \in [a, b]$ arbitrar; $x_n = \phi(x_{n-1})$, $n \geq 1$;

$n \geq 2$: $\hat{x}_n = x_n - \frac{(x_n - x_{n-1})^2}{(x_n - x_{n-1}) - (x_{n-1} - x_{n-2})} = \frac{x_n x_{n-2} - x_{n-1}^2}{x_n - 2x_{n-1} + x_{n-2}}$;

$n = n + 1$; repeat step for $n \geq 2$;

ALGORITM (Metoda lui Steffensen)

Date: ϕ (construită pornind de la f), a, b ;

$n = 0$: $\hat{x}_{3n} = x_{3n} \in [a, b]$; $\hat{x}_{3n+1} = \phi(\hat{x}_{3n})$; $\hat{x}_{3n+2} = \phi(\hat{x}_{3n+1})$;

$n \geq 1$: $\hat{x}_{3n} = \hat{x}_{3n-1} - \frac{(\hat{x}_{3n-1} - \hat{x}_{3n-2})^2}{(\hat{x}_{3n-1} - \hat{x}_{3n-2}) - (\hat{x}_{3n-2} - \hat{x}_{3n-3})} = \frac{\hat{x}_{3n-1}\hat{x}_{3n-3} - \hat{x}_{3n-2}^2}{\hat{x}_{3n-1} - 2\hat{x}_{3n-2} + \hat{x}_{3n-3}}$;

$\hat{x}_{3n+1} = \phi(\hat{x}_{3n})$; $\hat{x}_{3n+2} = \phi(\hat{x}_{3n+1})$;

$n = n + 1$; **repeat step for** $n \geq 1$;

EX#2 (a) Să se construiască în **Python** funcția **Aitken** care determină rădăcinile ecuației neliniare $f(x) = 0$, folosind metoda lui Aitken pentru funcția de punct fix asociată metodei Newton-Raphson.

Folosiți ca **date de intrare** ale funcției **Aitken**:

- f – funcția ce definește ecuația neliniară;
- ϕ – funcția de punct fix asociată;
- x_0 – aproximarea inițială a soluției ecuației neliniare;
- ITMAX – numărul maxim de iterații;
- TOL – toleranța admisă a soluției numerice;

iar ca **date de ieșire**:

- sol – soluția numerică obținută;
- $iter$ – numărul de iterații necesare.

Criteriul de oprire folosit este cel uzual, i.e. $ErrRel(n_{\text{final}}) < TOL$ sau $|f(n_{\text{final}})| < TOL$ sau $n > ITMAX$, unde $ErrAbs(n)$ și $ErrRel(n)$ sunt erorile absolută și relativă la iterația n în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară.

(b) Să se construiască în **Python** funcția **Steffensen** care determină rădăcinile ecuației neliniare $f(x) = 0$, folosind metoda lui Steffensen pentru funcția de punct fix asociată metodei Newton-Raphson.

Folosiți ca **date de intrare** și **date de ieșire** ale funcției **Steffensen**, precum și **criteriul de oprire**, cele utilizate pentru **Aitken**.

(c) Afișați, sub forma unui tabel, următorii parametri obținuți cu funcțiile **Aitken**, **Steffensen** și **NewtonRaphsonf** pentru ecuația $f(x) := x^3 - 4x^2 + 5x - 2 = (x - 1)^2(x - 2) = 0$, $x_0 = 0$, ITMAX = 20 și TOL = 10^{-10} :

- numărul iterației, n ;
- soluția numerică corespunzătoare iterației n , x_n ;
- eroarea absolută în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară, $ErrAbs(n) = |x_{n-1} - x_n|$;
- eroarea relativă în raport cu soluția numerică de la iterația anterioară, $ErrRel(n) = ErrAbs(n)/|x_{n-1}|$;
- eroarea reziduală corespunzătoare iterației n , $|f(x_n)|$;
- toleranța admisă a soluției numerice, TOL.